

ΛΙΜΝΗ ΒΕΓΟΡΙΤΙΔΑ

Περιοδική έκδοση του Συλλόγου Προστασίας Βεγορίτιδας ★ Φύλλο 2ο - Έτος 2ο - Μάρτιος 2006

Δραστηριότητες του Συλλόγου

Ο Σύλλογος, μετά από τις τελευταίες εκλογές, έθεσε ως βραχυπρόθεσμους στόχους την υλοποίηση του προγράμματος Leader + (εξοπλισμός, εκδόσεις, εκπαιδεύσεις), την ανάπτυξη συνεργασίας με φορείς και οργανώσεις, την συμμετοχή σε εκδηλώσεις, την αναδιάρθρωση της ιστοσελίδας του και ταυτόχρονα την παρακολούθηση των καθημερινών προβλημάτων που σχετίζονται με τη λίμνη και τη διαχείρισή της. Είμαστε παρόντες, με αισιοδοξία για μια ακόμα καλύτερη συνέχεια.

LEADER +

Το νέο Δ.Σ. του Συλλόγου έθεσε ως προτεραιότητα την υλοποίηση και ολοκλήρωση του προγράμματος LEADER + του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων που στο Νομό Πέλλας διαχειρίζεται η Αναπτυξιακή Πέλλας.

Στο πρόγραμμα που έχει τίτλο «Αξιοποίηση, ανάδειξη και προστασία της λίμνης Βεγορίτιδας» έχει ολοκληρωθεί η πρώτη φάση περίπου, η οποία περιελάμβανε κυρίως την αγορά εξοπλισμού.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Η επόμενη φάση του προγράμματος προβλέπει μια σειρά από εκδόσεις που αφορούν τη λίμνη Βεγορίτιδα και την ευρύτερη περιοχή της.

Ξεκίνημα γίνεται με την έκδοση των πρακτικών της ημερίδας που πραγματοποίησε ο Σύλλογός μας στην Άρνισσα, στις 23 Μαΐου

Φωτό: Κάρτας Ηλίας

2004. Οι εξαιρετές εισηγήσεις των επιστημόνων που συμμετείχαν, θα αποτελέσουν το εφαλτήριο για μια καλύτερη γνωριμία με τη λίμνη και τα προβλήματά της.

Ακολουθεί η έκδοση τεύχους με αναφορά στους μύθους της περιοχής που σχετίζονται με τον υγρότοπο.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Την περίοδο από Μάιο ως και Ιούλιο ο Σύλλογος προγραμματίζει μια σειρά σεμιναρίων, που σκοπό έχει την εκπαίδευση εθελοντών- ξεναγών, για να έχουν τη δυνατότητα πολύπλευρης ενημέρωσης των επισκεπτών της λίμνης, και πολιτών με περιβαλλοντικές ανησυχίες. Θα πραγματοποιηθούν στην Περαία, τον Άγιο Παντελεήμονα και την Άρνισσα αντίστοιχα.

Τα σεμινάρια αυτά ως προς το θέμα τους χωρίζονται ως εξής:

- Διαχείριση υγροτόπων (Περαία)
- Παρατήρηση ορνιθοπανίδας (Αγ. Παντελεήμονας)
- Οικοτουρισμός και προώθηση δραστηριοτήτων διώσιμης ανάπτυξης (Άρνισσα)

Ανακοινώσεις για το οριστικό πρόγραμμα θα αναρτηθούν στους παραλίμνιους οικισμούς και θα εκδοθεί δελτίο τύπου.

Παρουσία - Συνεργασία- Επικοινωνία

✓ Το μέλος του Δ.Σ. Καφετζής Ευστράτιος συμμετείχε ως εισηγητής, από την πλευρά του Συλλόγου, στην ημερίδα που οργάνωσε το Κέντρο Ενημέρωσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις 17 Δεκεμβρίου 2005 στο Αμύνταιο, με θέμα «Ενέργεια και Περιβάλλον στη Δυτική Μακεδονία».

✓ Όσοι μοιράζονται τις ίδιες ανησυχίες, κινητοποιούνται από κοινού και αποτελούν έτσι μια υπολογίσιμη κοινωνική ομάδα.

Στο πλαίσιο αυτό ο Σύλλογος συμμετείχε στις εκδηλώσεις της Γιορτής Μήλου, του Αγροτικού Συνεταιρισμού Άρνισσας, που πραγματοποιήθηκαν από τις 17 έως τις 19 Φεβρουαρίου 2006, με έκθεση φωτογραφίας και δραστηριοτήτων.

Επίσης συμμετέχει στον εορτασμό της Καθαράς Δευτέρας που

θα γίνει στη λίμνη Βεγορίτιδα στην περιοχή της Άρνισσας, μαζί με τους Πολιτιστικούς Συλλόγους της Άρνισσας, το Δήμο Βεγορίτιδας, τον Συνεταιρισμό Γυναικών και τον Αγροτικό Συνεταιρισμό, προσφέροντας τον εξοπλισμό που διαθέτει για την παρατήρηση πουλιών.

✓ Ο Σύλλογος συνεχίζοντας τις τακτικές επαφές με εκπροσώπους της τοπικής αυτοδιοίκησης είχε συνάντηση με τον Νομάρχη Φλώρινας κ. Στρατάκη στις

Νέο Διοικητικό Συμβούλιο

Μετά τις αρχαιρεσίες της 27ης Νοεμβρίου 2005 αναδείχθηκε ένα νέο Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο συγκροτήθηκε σε σώμα ως εξής:

Πρόεδρος: Κάρτας Ηλίας, δάσκαλος, Άρνισσα

Αντιπρόεδρος: Μαρκόπουλος Χρήστος, έμπορος, Άγιος Παντελεήμονας

Γραμματέας: Γέσιος Φώτιος, δάσκαλος, Άρνισσα

Ταμίας: Λιμπάρης Ευάγγελος, καθηγητής φυσικής αγωγής, Άρνισσα

Υπεύθυνος εκδόσεων: Μοσχάκης Κώστας, αρχαιολόγος, Φιλώτας

Υπεύθυνος LEADER +: Καραβίτης Ευάγγελος, ελεύθερος επαγγελματίας, Άρνισσα

Υπεύθυνος Δημ. Σχέσεων: Καφετζής Ευστράτιος, τραπεζικός υπάλληλος, Περαία

16/1/2006, κατά την οποία οι εκπρόσωποι του Συλλόγου ενημερώθηκαν για θέματα που αφορούν τις κινήσεις της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Φλώρινας που έχουν σχέση με τη λίμνη.

✓ Επίσης υπάρχει τακτική ενημέρωση του Συλλόγου από τους Δήμους Φιλώτα, Αμυνταίου και Βεγορίτιδας για προγράμματα που σχετίζονται με τη λίμνη.

ΒΕΓΟΡΙΤΙΔΑ: Μια λέξη, πολλές εικόνες

Ο Σύλλογος στην προσπάθεια ανάδειξης και ευαισθητοποίησης σε περιβαλλοντικά θέματα και ιδιαίτερα σε σχέση με τη λίμνη Βεγορίτιδα, αποφάσισε τη διενέργεια διαγωνισμού ζωγραφικής, φωτογραφίας και λογότυπου, με θέμα «Βεγορίτιδα: μία λέξη, πολλές εικόνες». Συνεργάτες σ' αυτή την πρωτοβουλία οι Διευθυντές Εκπαίδευσης Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας των νομών Πέλλας και Φλώρινας, καθώς και οι υπεύθυνοι Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης των νομών αυτών.

Μετά το πέρας της υποβολής των έργων στις 31 Μαρτίου 2006, οι υπεύθυνοι Περιθ/κής Εκπ/σης και 2 μέλη του Δ.Σ. του Συλλόγου, θα αξιολογήσουν τα έργα και θα βραβεύσουν αυτά που θα ξεχωρίσουν σε εκδήλωση που θα πραγματοποιηθεί πριν το τέλος του διδακτικού έτους. Η συμμετοχή είναι πάνω απ' όλα.

Ο Υπουργός Μακεδονίας-Θράκης κ. Νίκος Τσιαρτσιώνης ενέκρινε το ποσό των 1500 Ευρώ ως έκτακτη επιχορήγηση στον Σύλλογο Προστασίας Λίμνης Βεγορίτιδας με σκοπό την αντιμετώπιση δαπανών, από την πλευρά του Συλλόγου, για την υλοποίηση των δράσεων του.

Τον ευχαριστούμε θερμά, με την υπόσχεση ότι θα συνεχίσουμε το έργο μας.

Ο Δήμαρχος κ. Ανθιμος Μπιτάκης και το Δημοτικό Συμβούλιο Φιλώτα ενέκριναν την επιχορήγηση του Συλλόγου μας με το ποσό των 1000 Ευρώ για την έκδοση των πρακτικών της ημερίδας, που πραγματοποιήσαμε για τη λίμνη στις 23 Μαΐου 2004.

Η τοπική αυτοδιοίκηση δείχνει έμπρακτα το ενδιαφέρον της για το περιβάλλον. Αυτό την τιμά ιδιαίτερα.

Διαβάστε επίσης

Ο Παρατηρητήςσελ. 2

Τι έχουμε άραγε να περιμένουμε
- Των Καφετζή Ευστράτιου - Κάρτα Ηλίασελ. 2

Χώρα Έλλινμος:
Για να μην πάει χαμένο, το χαμένο
- Του Κώστα Μοσχάκησελ. 3

Υγρότοποι - Μια πολύτιμη κληρονομιά:
Η λίμνη Κορώνεια και πάλι στο προσκήνιο
- Της Μαρίας Μουστάκασελ. 3

Βιολογικοί καθαρισμοί στο Δήμο Αμυνταίου
- Του Δημάρχου Αμυνταίου κ. Γιάννη Λιάσησελ. 4

Αγροπεριβαλλοντικά προγράμματα στην ευρύτερη περιοχή της Βεγορίτιδας
- Του Νομάρχη Φλώρινας κ. Γιάννη Στρατάκησελ. 4

ΤΙ ΕΧΟΥΜΕ ΑΡΑΓΕ ΝΑ ΠΕΡΙΜΕΝΟΥΜΕ

Φωτό: Κάρτας Ηλίας

Μελαγχολία μόνο μπορεί να προκαλέσει η απουσία της Ελλάδος από την πανευρωπαϊκή σύσκεψη για τους Υγροτόπους που έγινε στην Νιγηρία. Είναι χαρακτηριστικό το γεγονός ότι από ολόκληρη την Ευρώπη μόνο δύο Τριτοκοσμικές χώρες έλειπαν, εμείς και τα Σκόπια.

Αυτό το οποίο χαρακτηρίζει την

χώρα μας όχι μόνο τα τελευταία χρόνια αλλά διαχρονικά είναι η παντελής **απουσία περιβαλλοντικής πολιτικής** και φυσικά η παντελής απουσία χρηματοδότησης για το περιβάλλον και τους φορείς του. Ακόμη και οι φορείς διαχείρισης υγροτόπων που φτιάχτηκαν μετά Βαϊών και κλάδων υπολειμμάτων και φυτοζωούν μια και χωρίς χρήματα έργο δεν παράγεται.

Θα σκεφτεί κάποιος ότι με τις σημερινές οικονομικές συνθήκες μπορούμε να «σπαταλούμε» χρήματα για κάτι τέτοιο; Η απάντηση είναι απλή. Η χρηματοδότηση δράσεων φορέων - και τελικά του ίδιου του οικοσυστήματος - αποδίδει πολλαπλάσια οφέλη στην δημόσια υγεία των κατοίκων που ζουν κοντά σε αυτούς (και στην χώρα μας όλοι ζουν κοντά), μια και αποφεύγεται η επιβάρυνση της δημόσιας υγείας από την μόλυνση του οικοσυστήματος που τελικά καταλήγει πίσω σε εμάς και εκφράζεται από πολλές και επικίνδυνες ασθένειες, αλλά παράλληλα ενισχύει την τοπική και κατά συνέπεια την οικονομία στο σύνολό της. Μια και η παγκόσμια τάση ο οικουρισμός και ο αγροτουρισμός αποτελούν μονόδρομο για οικονομίες σαν την Ελληνική που απλά δεν παράγουν.

Αφήνοντας τα όποια μελαγχολικά συμπεράσματα καλό θα ήταν να αναζητήσουμε λύσεις στο πρόβλημα. Η μοναδική ίσως λύση σε ένα τέτοιο πρόβλημα είναι οι **κοινωνικά υπεύθυνες επιχειρήσεις** δηλαδή οι επιχειρήσεις που λειτουργώντας με γνώμονα και το συμφέρον του κοινωνικού συνόλου «επιστρέφουν» πίσω στην κοινωνία ένα κομμάτι του κέρδους που αποκομίζουν από αυτή μια και σε αυτή δραστηριοποιείται το σύνολο της πελατείας τους.

Τα τελευταία χρόνια στην χώρα μας τον δρόμο της συνεργασίας με τις επιχειρήσεις άνοιξε η **Ελληνική Εταιρεία Προστασίας της Φύσης** (που είναι και ο παλαιότερος φορέας προστασίας περιβάλλοντος στην Ελλάδα) και ο γνωστός σε όλους μας **Αρκτούρος** που με την αξιοπιστία τους και την δραστηριότητα τους κίνησαν το ενδιαφέρον μεγάλων εταιρειών (κυρίως Τραπεζών) που χρηματοδότησαν και συνεχίζουν να χρηματοδοτούν τις αξιόπιστες και αποδεδειγμένα αποτελεσματικές ΜΚΟ (Μη Κυβερνητικές

Οργανώσεις).

Στην περιοχή μας σήμερα σε επίπεδο δραστηριότητας και αξιοπιστίας ο **Σύλλογος Προστασίας Λίμνης Βεγορίτιδας** προσπάθησε και πέτυχε την ανάδειξή του σε φορέα που χαρακτηρίζεται από σοβαρότητα και υπευθυνότητα με αποτέλεσμα την χρηματοδότηση της δράσης του (εκτός από το πρόγραμμα LEADER+) και από πλήθος τοπικών επιχειρήσεων που συνέδεσαν την δράση του συλλόγου με τις επιχειρηματικές τους επιδιώξεις. Η πορεία αυτή είναι μονόδρομος και η συνεργασία ανάμεσα σε φορείς (όπως ο Σύλλογος Προστασίας) και επιχειρήσεις πρέπει να εδραιωθεί και να συνεχιστεί.

Έτσι η πρόσκληση προς τις επιχειρήσεις της περιοχής μας για συνεργασία είναι μονόδρομος, το κράτος είτε δεν μπορεί είτε δεν θέλει να συμμετάσχει στη χρηματοδότηση του περιβάλλοντος και τον οργανώσεων που αψιλοκερδώς και εθελοντικά (όπως ο Σύλλογος Προστασίας της Λίμνης Βεγορίτιδας) ασχολούνται με το περιβάλλον η παροχή βοήθειας από τις επιχειρήσεις μόνο καλό έχει να δώσει και για τις δυο πλευρές.

Κλείνοντας με την ευχή η δράση του Συλλόγου Προστασίας να ξεπεράσει τα σύνορα της περιοχής μας και να αναγνωριστεί από τις μεγάλες επιχειρήσεις της πατρίδας μας γεννιέται ένας προβληματισμός: μήπως η νομική μορφή ενός συλλόγου δεν είναι η κατάλληλη για την επίτευξη των στόχων σε θέματα περιβάλλοντος, μήπως η μετατροπή ενός δραστήριου και σοβαρού συλλόγου σε αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία (όπως ο Αρκτούρος) είναι μονόδρομος για την ανάληψη και την χρηματοδότηση προγραμμάτων ανάδειξης και προστασίας του περιβάλλοντος; Ας το σκεφτούμε και ας επιλέξουμε την πιο αποτελεσματική μορφή δράσης για την προστασία του περιβάλλοντος για την ουσιαστική αντιμετώπιση των προβλημάτων.

Το κράτος ήταν και μάλλον θα συνεχίσει να είναι και στο μέλλον αδιάφορος θεατής. Ας δράσουμε χωρίς ρομαντισμούς και ψευδαισθήσεις.

Καφετζής Ευστράτιος
Κάρτας Ηλίας

Ο παρατηρητής

✓ Με ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρακολουθούμε τη δημιουργία του εκκολαπτόμενου Ναυτικού- Χιονοδρομικού Ομίλου του Δήμου Βεγορίτιδας. Ευχές για καλό ξεκίνημα.

✓ Εκτός από τις καταπατήσεις ανθίζουν και οι καλύβες στις ακτές της Βεγορίτιδας. Οι αρμόδιοι πού είναι;

✓ Υδροπλάνα στον ορίζοντα. Μια ακόμα απόπειρα άναρχης ανάπτυξης και εντυπωσιασμού ή κάτι πιο σημαντικό;

✓ Είναι καιρός οι μελέτες για τη λίμνη να πάρουν το δρόμο της υλοποίησης έξω από τα συρτάρια των υπηρεσιών.

✓ Πλωτή εξέδρα οικοπεριήγησης. Με προδιαγραφές ευρωπαϊκές και ελληνικές ανησυχίες. Προσεχώς νεότερα.

✓ Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη Βεγορίτιδας. Γιατί «κόλλησε», σύμφωνα με έγγραφο του ΥΠΕΧΩΔΕ, στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας;

✓ Συλλογή αρκετών νεκρών πουλιών από

την Κτηνιατρική Υπηρεσία μετά από αναφορά του Συλλόγου και άλλων πολιτών του Δήμου Βεγορίτιδας. Τα αποτελέσματα των εξετάσεων καλά θα ήταν να ανακοινωθούν στους κατοίκους μέσω του Τύπου.

✓ Μεσολάβηση του βουλευτή Πέλλας και μέλους του Συλλόγου μας κ. Τζαμτζή Ιορδάνη στο Υπουργείο Μακεδονίας - Θράκης για επιχορήγηση. Ο καθένας από το μετερίζι του.

✓ Παγκόσμια ημέρα υγροτόπων. Γιορτάζεται στις 2 Φεβρουαρίου. Με ενθουσιασμό για την ομορφιά τους και περισκεψη για την προστασία τους.

✓ Οι αποκαλυπτόμενες εκτάσεις αποδόθηκαν τον Αύγουστο του 2005 από την Κτηματική Υπηρεσία Ν. Πέλλας στη Διεύθυνση Κρατικών Γαίων. Από τον Άννα στον Καϊάφα ή με σκοπό να δοθεί λύση στη συνέχεια;

Φωτό: Κάρτας Ηλίας

Η έκδοση του παρόντος φύλλου έγινε με τη χορηγία της εταιρείας

Καυάνης
ΥΓΡΑ ΚΑΥΣΙΜΑ- ΟΡΥΚΤΕΛΑΙΑ
23810 27477 ΕΔΕΣΣΑ

Περιοδική έκδοση
του Συλλόγου
Προστασίας
Βεγορίτιδας

Ταχ. Διεύθυνση:
580 02 Άρνισσα
Τηλ. & FAX: 2381032047
e-mail: kartasi@sch.gr
fgesios@sch.gr

Υπεύθυνος έκδοσης:
Κάρτας Ηλίας

Συντακτική επιτροπή
Το Διοικητικό Συμβούλιο:

Γέσιος Φώτιο
Καραβίτης Ευάγγελος
Κάρτας Ηλίας
Καφετζής Ευστράτιος
Λιμπάρης Ευάγγελος
Μαρκόπουλος Χρήστος
Μοσχάκης Κώστας

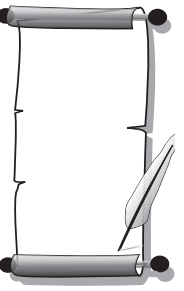
Εκτύπωση
Στέφανος Βαγουρδής
Έδεσσα
Τηλ. 23810 23964

Η έκδοση αυτή του Συλλόγου αποτελεί θήμα περιβαλλοντικών, ιστορικών, εκπαιδευτικών και αναπτυξιακών ανησυχιών. Καλούνται τα μέλη, οι φίλοι, οι επιστήμονες, οι εκπρόσωποι της τοπικής αυτοδιοίκησης και οι φορείς να καταθέτουν τακτικά τα επιχειρήματα και τους προβληματισμούς τους από το θήμα αυτό.

ΧΩΡΑ ΕΛΛΙΜΝΟΣ

Για να μην πάει χαμένο, το χαμένο

Τη χρονιά που πέρασε παρακολούθησαμε στη ΝΕΤ, την πολυδιαφημισμένη διασυνοριακή τηλεοπτική παραγωγή «Ο τελευταίος άρχοντας των Βαλκανίων». Τη σειρά ακολούθησε, προφανώς για εμπορικούς λόγους, η ελληνική έκδοση, με τον παραπάνω αυθαίρετο τίτλο, του μυθιστορήματος «Ερμα δουνά», του Τούρκου γεννημένου στη Φλώρινα, Νετζατί Τζουμαλί. Στο παραπάνω βιβλίο υποτίθεται θασίστηκε η τηλεοπτική παραγωγή.

Η σειρά προκάλεσε διαφορετικές αντιδράσεις για διαφορετικούς λόγους. Αρχικά για την κακή ποιότητα της παραγωγής και τις σκηνοθετικές αυθαιρεσίες. Αργότερα όταν το βιβλίο βγήκε στα ράφια των βιβλιοπωλείων, η μετάφραση από τα γαλλικά προκάλεσε θυμηδία, κυρίως για τις νεοπλασίες ονομάτων και τις αγεωγράφητες ταυτίσεις χώρων, για τις οποίες μάλιστα αναφέρεται με θράσος ο επινοητής τους. Το αλαλούμ συμπλήρωσε η αυθαιρεσία της παραγωγής να επεκτείνει τη χρονική περίοδο μέχρι το τέλος της δεκαετίας του 1940, ενώ το μυθιστόρημα του Τζουμαλί ολοκληρώνεται το 1918. Σε όλα αυτά δεν αξίζει να αναφερθούμε περισσότερο, καθώς επαρκώς καλύφθηκαν από το ρεπορτάζ του «ιού» της Κυριακής, στην Κυριακάτικη Ελευθεροτυπία της 24-7-2005 σελ. 43-45.

Αυτό που προκαλεί έκπληξη είναι, ότι αν και υποτίθεται η ιστορία εξελίσσεται στις όχθες της μικρής Πρέσπας, το αγρό-

Του Κώστα Μοσχάκη

κτημα του ήρωα τοποθετείται στα Ούτσανα (Κομνηνά), οι δημόσιες υπηρεσίες στα Καιλάρια (Πτολεμαίδα) και περιγράφονται επεισόδια στο Ναλμπάνκιοι (Περδίκκας), Τσαντσιλάρ (Φιλώτας), Μουραλάρ (Πελαργός), Όστροβο (λίμνη Βεγορίτιδας, Άρνισσας), Κιοσελέρ (Αντίγονος), Έλεβιτς (Λακκιά-Λεβαία), καθώς και στα χωριά της πεδιάδας του Σόροβιτς (Αμυνταίου). Ακόμη και για τη Γκόριτσα, υπαρκτό χωριό στην όχθη της μικρής Πρέσπας, σήμερα στην Αλβανία, θα μπορούσε να αναρωτηθεί κανείς μήπως ο συγγραφέας στη πραγματικότητα έχει στο μυαλό του το Γκόριτσκο (Αγραπιδιές) πολύ κοντά στη λίμνη Ζάζαρη, στο οποίο σώζεται έως και σήμερα (χρησιμοποιείται σαν αχυρώνας) τμήμα από μεγάλο αγροτόδοπιτο το οποίο οι ντόπιοι γνωρίζουν ως «σπίτι του Μπέη».

Είναι λογικό να αναρωτηθούμε γιατί ο Τζουμαλί αν και τοποθετεί την ιστορία του στη Πρέσπα, τελικά εκτός το Μπελιστέ της Κορυτσάς και τη Φλώρινα, οι ήρωες του κινούνται γύρω από τις λίμνες της Εορδαίας. Καταρχήν είναι γνωστό ότι ο Τζουμαλί έφυγε από τη Φλώρινα το 1923, μόλις δύο χρόνων. Γνώρισε τη Φλώρινα μέσα από τις ιστορίες των γονιών του και η πιο άμεση επαφή του με το γενέθλιο τόπο, ήταν οι μικρές

κουκίδες στους χάρτες που αντιστοιχούσαν στις πόλεις, τα χωριά, τα βουνά και τις λίμνες των ακουσμάτων του.

Στη περιοχή της Εορδαίας, του έλους ή του βαλτότοπου όπως ήταν γνωστή, κυριαρχούσε η μουσουλμανική κοινότητα της οποίας την ενότητα διασπούσαν μικροί οικισμοί σλαβόφωνων ή δίγλωσσων, κυρίως κολίγων, οι οποίοι εκτεινόταν μέχρι και τα χαμηλά των βουνών που περιβάλλουν την Εορδαία, σε αντίθεση με τα ορεινά όπου υπερτερούσαν οι βλαχόφωνοι και οι αλβανόφωνοι. Ελάχιστα πράγματα γνωρίζουμε για τους Μουσουλμάνους της Εορδαίας, και αυτά κυρίως μέσα από δημόσια στατιστικά ή προπαγανδιστικά έγγραφα. Οι Ευρωπαίοι περιηγητές - βλέπε κατάσκοποι - ελάχιστα αναφέρονται στους

πληθυσμούς γύρω από το έλος, και σχεδόν πάντα με αποστροφή. Το περίεργο είναι ότι κατά τον ίδιο τρόπο αντιμετωπίστηκαν και από τους φοροεισπράκτορες του Οθωμανικού κράτους.

Οι φτωχοί και αγράμματοι κονιάρη αγρότες των λιμνών τελικά κατάφεραν να διεκδικήσουν το δικό τους μερίδιο από την ιστορία σταματώντας τον ελληνικό στρατό έξω από το Αμύνταιο, στη μοναδική αξιόλογη νίκη, χωρίς αντίκρισμα όμως, στον πλέον ατιμωτικό για τον τουρκικό στρατό πόλεμο. Δεν χρειάζεται και πολύ μυαλό να αντιληφθεί κανείς ότι ο Τζουμαλί τα ήξερε όλα αυτά και όχι μόνο. Αν και γεννήθηκε δέκα χρόνια αργότερα από τα χρόνια της ήττας, είναι αυτή η εποχή που σημάδεψε τη ζωή του στο ξεκίνημά της, και αυτά που οδήγησε τη

φαμίλια του στη προσφυγιά. Κάτω από αυτές τις συνθήκες πράγματι δεν θα μπορούσαμε να φανταστούμε ένα καλύτερο σκηνοκείμενο, από αυτό των λιμνών της Εορδαίας, για να ξεδιπλωθεί η ιστορία του Τζουμαλί, και φαίνεται ότι έτσι έγινε.

Φυσικά ένα μυθιστόρημα δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί σαν ιστορικό κείμενο, και ούτε ο συγγραφέας του όπως φαίνεται είχε τέτοιες φιλοδοξίες. Δεν παύει όμως να αποτελεί μια έμμεση μαρτυρία για μια περιοχή που τόσο σπάνια συναντάται στην ελληνική λογοτεχνία αλλά ακόμη σπάνια και στη βιβλιογραφία της Οθωμανικής περιόδου, ελληνικής και τουρκικής.

Όμως όλα αυτά δεν ήταν παρά ένα μικρό επεισόδιο πριν περάσει η περιοχή μας στη νεώτερη ιστορία της, ακολουθώντας τη μοίρα της υπόλοιπης χώρας, ελεύθερης από τα δεσμά της και ίσως και από τις ενοχές της. Στα οκτώ χιλιάδες χρόνια που μεσολάβησαν από την πρώτη οργανωμένη εγκατάσταση πληθυσμών στην νότια πλευρά της λίμνης και τις όχθες του Σουλού (Εορδαϊκού) πολλά άλλα μικρά ασήμαντα ή ίσως σημαντικά επεισόδια συνέβησαν στη περιοχή μας. Κάποια από αυτά ελπίζω ότι θα έχω τη δυνατότητα να μοιραστώ μαζί σας, όχι για νοιώσουμε περισσότερο περήφανοι και σπουδαίοι, ούτε για να φορτώσουμε το νου μας και με άλλες πληροφορίες. Απλά και μόνο, κατά το στίχο της Κ. Δημουλά, για να μη πάει χαμένο, το χαμένο.

Κάθε λίμνη μοιάζει με ζωντανό οργανισμό. Γεννιέται, μεγαλώνει, ωριμάζει, γερνά και πεθαίνει μέσα στη λεκάνη απορροής της, από όπου και τροφοδοτήθηκε με νερό και θρεπτικά συστατικά. Η ζωή όμως μιας λίμνης είναι κάτι διαφορετικό και πολύ πιο πολύπλοκο από ό,τι το άθροισμα όλων των μορφών ζωής μέσα σε αυτήν. Αυτή η αναλογία μεταξύ των λιμνών και των οργανισμών, όσον αφορά τον μεταβολισμό τους περιλαμβάνει και τον άνθρωπο. Ως εκ τούτου, η διαχείριση μιας λίμνης μπορεί να συγκριθεί με την προληπτική ιατρική για ένα υγιές άτομο, ενώ η αποκατάστασή της με τη θεραπεία ενός ασθενούς.

Ηδη από τη δεκαετία του '50, οι ανθρώπινες δραστηριότητες στις ανεπτυγμένες χώρες, με τη χρήση χημικών λιπασμάτων στις γεωργικές καλλιέργειες, την αυξημένη χρήση απορρυπαντικών στα νοικοκυριά και τα ποικίλα βιομηχανικά απόβλητα, επέφεραν δραστηρική αύξηση στις ποσότητες του φωσφόρου και των ρύπων σε λίμνες των χωρών αυτών. Οι αλλαγές που προκλήθηκαν συνεχίστηκαν με πολύ έντονους ρυθμούς και οδήγησαν στην εμφάνιση έντονων προβλημάτων, κυρίως όσον αφορά στην ανάπτυξη του φυτοπλαγκτού.

Τεί είναι όμως το φυτοπλαγκτό; Πρόκειται για μια κοινωνία μικροσκοπικών φυτών που

ΥΓΡΟΤΟΠΟΙ

Μια πολύτιμη κληρονομιά

Η λίμνη Κορώνεια και πάλι στο προσκήνιο

ζουν στο νερό των λιμνών, των ποταμών, των θαλασσών και των ωκεανών. Οι οργανισμοί αυτοί είναι μονοκύτταροι και έχουν χρόνο γενεάς που κυμαίνεται από μερικές ώρες έως λίγες ημέρες. Το φως, το CO₂ και τα θρεπτικά στοιχεία του αζώτου και του φωσφόρου αποτελούν τους παράγοντες αύξησής του φυτοπλαγκτού ενώ το ζωοπλαγκτό αποτελεί τον κύριο παράγοντα απωλειών (κατανάλωση). Έχοντας κατά νου τον ρόλο των φυτών της ξηράς, είναι εύκολο να κατανοήσουμε τον τεράστιο ρόλο που διαδραματίζουν στη ζωή μας οι φυτοπλαγκτικοί οργανισμοί, αφού συμμετέχουν ουσιαστικά: α) στην παραγωγή του οξυγόνου που αναπνέουμε, β) στην παραγωγή της τροφής που καταναλώνουμε και γ) καθορίζουν την ποιότητα του επιφανειακού νερού που πίνουμε και ποικιλοτρόπως χρησιμοποιούμε.

Τότε γιατί το φυτοπλαγκτό προκαλεί προβλήματα; Το μεγαλύτερο πρόβλημα μιας λίμνης σήμερα, όπως και της λίμνης Κορώνειας, είναι η υπέρμετρη αύξηση του φυτοπλαγκτού και μάλιστα ορισμένων οργανισμών του φυτοπλαγκτού οι οποίοι είναι και οι πιο ανεπιθύμητοι διότι: α) δεν καταναλώνονται από το ζωοπλαγκτό και ως εκ τούτου συσσωρεύονται σε μεγάλες μάζες που αποικοδομούνται στο ίζημα με κατανάλωση οξυγόνου αποτελώντας υπόστρωμα για την ανάπτυξη αναερόβιων μικροοργανισμών και β) παράγουν τοξίνες επικίνδυνες για τους υπόλοιπους υδρόβιους οργανισμούς καθώς και για τον άνθρωπο.

Η Κορώνεια έχει μεγάλη οικολογική σπουδαιότητα και γι' αυτό προστατεύεται από τη Σύμβαση Ραμσάρ ως

Υγρότοπος Διεθνούς Σημασίας, καλύπτεται από τις Οδηγίες 79/409/ΕΟΚ και 92/43/ΕΟΚ, περιλαμβάνεται στις προτεινόμενες περιοχές, του Εθνικού Καταλόγου της Ελλάδας προς την Ευρωπαϊκή Ένωση, στο Πανευρωπαϊκό Οικολογικό Δίκτυο Προστατευόμενων περιοχών NATURA 2000 και αποτελεί μέρος του Εθνικού πάρκου των Λιμνών Βόλβης-Κορώνειας.

Η μεγάλη οικολογική καταστροφή στη λίμνη, με τον μαζικό θάνατο χιλιάδων πουλιών και εκατοντάδων ψαριών τον Σεπτέμβριο του 2004, συνέπεσε με την κορύφωση της αύξησής ενός γνωστού ισχυρά τοξικού οργανισμού του φυτοπλαγκτού, την οποία ακολούθησε η μαζική αύξηση τοξικών κυανοβακτηρίων του φυτοπλαγκτού. Σήμερα λοιπόν, το εμφανές πρόβλη-

μα της λίμνης είναι η υπέρμετρη αύξηση του φυτοπλαγκτού με συμμετοχή γνωστών τοξικών ειδών. Γενικότερα, η οικολογική κατάσταση της λίμνης, με βάση το φυτοπλαγκτό, χαρακτηρίζεται από μεταπτώσεις σε νέες καταστάσεις, αναστροφές στο παρελθόν σε ένα κοινό υπόβαθρο ενός τελευταίου σταδίου διαδοχής της λίμνης.

Για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που δημιουργεί το συσσωρευμένο φυτοπλαγκτό που αποικοδομείται καθώς και για τη διαχείριση του κινδύνου από τις βιοτοξίνες που παράγουν ορισμένοι φυτοπλαγκτικοί οργανισμοί, το πρώτο και πιο βασικό βήμα είναι η απόκτηση της θεμελιώδους γνώσης για το οικοσύστημα. Οι βροχοπτώσεις του 2005 φαίνεται ότι συνέβαλαν στην αναστολή ενός «προαναγγελθέντος θανάτου» ενώ το τροφικό πλέγμα της λίμνης παρουσιάζει διαταραχές με κίνδυνο κατάρρευσης. Η κατάσταση της Κορώνειας παραμένει κρίσιμη και όποια έργα αποκατάστασης εφαρμοσθούν στη λίμνη πρέπει να θεμελιώνονται πάνω στη γνώση των βιοκοινοτήτων, των τροφικών πλεγμάτων και των οικολογικών διεργασιών, δηλαδή να προορίζονται για μια λίμνη με ταυτότητα.

Μαρία Μουστάκα
Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Τμ.
Βιολογίας, ΑΠΘ

ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΙ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΑΜΥΝΤΑΙΟΥ

Έχουμε το προνόμιο να ζούμε σε έναν τόπο με ιδιαίτερο φυσικό περιβάλλον που το χαρακτηρίζουν οι λίμνες Βεγορίτιδα και Πετρών. Το περιβάλλον αυτό δίνει σημαντικές δυνατότητες ανάπτυξης, ιδιαίτερα μετά την μεγάλη ποιοτική εξέλιξη που έχει συντελεστεί στη χώρα μας την τελευταία δεκαετία, με την ανάπτυξη του εναλλακτικού τουρισμού.

Αποτελεί βαθιά μας πεποίθηση ότι αυτό το συγκριτικό πλεονέκτημα της περιοχής δημιουργεί και αυξημένες υποχρεώσεις για την προστασία του περιβάλλοντος. Για το λόγο αυτό από την πρώτη στιγμή που αναλάβαμε τα καθήκοντά μας, ως Δημοτική Αρχή, σχεδιάσαμε ένα πλέγμα δράσεων προστασίας του περιβάλλοντος, παράλληλα με τις δράσεις ανάδειξης και αξιοποίησης των λιμνών, διότι η ανάπτυξη πρέπει να στηρίζεται σε ισχυρά θεμέλια. Προεξάρχοντα ρόλο στις δράσεις αυτές αποτελεί η δημιουργία και λειτουργία σταθμών βιολογικού καθαρι-

σμού για όλους τους οικισμούς και ιδιαίτερα αυτούς που έχουν ως άμεσους αποδέκτες τις λίμνες. Ο σχεδιασμός αυτός σήμερα υλοποιείται και με την ολοκλήρωσή του θα θωρακίσουμε τις λίμνες από τα αστικά λύματα του Δήμου Αμυνταίου.

Συγκεκριμένα κατασκευάζονται δύο μεγάλα έργα: του σταθμού βιολογικού καθαρισμού Αμυνταίου (κόστους 1.940.000 ευρώ) και του δικτύου αποχετευτικών αγωγών Αμυνταίου, Ξινού Νερού και Πετρών (κόστους 965.000 ευρώ). Με τα έργα αυτά συνδέονται τα Δημοτικά Διαμερίσματα Αμυνταίου, Ξινού Νερού και Πετρών με τον υπό κατασκευή βιολογικό καθαρισμό Αμυνταίου και επιλύεται οριστικά το πρόβλημα της ρύπανσης από τα αστικά απόβλητα 7.500 κατοίκων περίπου, που καταλήγουν άμεσα στη λίμνη των Πετρών και κατ' επέκταση στη λίμνη Βεγορίτιδα, αφού οι δύο λίμνες συνδέονται άμεσα με την τάφρο που καταλήγει στο κανάλι του Αγίου Παντελεήμονα.

Τα λύματα του Αγίου Παντε-

λεήμονα αποτελούν το μεγάλο πρόβλημα για την Βεγορίτιδα, γιατί δεν αρκεί η δημιουργία ενός σταθμού βιολογικού καθαρισμού αφού το χωριό δεν έχει αποχετευτικό σύστημα και τα λύματα 1.000 και πλέον κατοίκων καταλήγουν έμμεσα στη λίμνη μέσω των απορροφητικών βόθρων με τους οποίους εξυπηρετείται ο οικισμός. Ο Δή-

μος Αμυνταίου εκπόνησε τη μελέτη για το αποχετευτικό σύστημα και αξιοποίησε παλιότερη μελέτη της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Φλώρινας για βιολογικό καθαρισμό στον Άγιο Παντελεήμονα, επενδύοντας σε ένα όνειρο αφού σπάνια χρηματοδοτούνται τόσο μεγάλα έργα για μικρούς οικισμούς. Στο άπιαστο όνειρο της δια-

χείρισης των λιμμάτων του Αγίου Παντελεήμονα δόθηκε λύση από το Περιφερειακό Συμβούλιο Δυτικής Μακεδονίας στις 15 Φεβρουαρίου 2006, με την θετική εισήγηση για ένταξη του έργου κατασκευής αποχέτευσης και εγκατάστασης μονάδας επεξεργασίας λιμμάτων, συνολικού κόστους 2.831.000 ευρώ, στο Π.Ε.Π. Δυτικής Μακεδονίας.

Με τα έργα αυτά συνολικού ύψους 5,7 εκατομμυρίων ευρώ κάνουμε το χρέος μας απέναντι στο ιδιαίτερο φυσικό περιβάλλον που η φύση τόσο απλόχερα μας χάρισε και το προστατεύουμε με τον καλύτερο δυνατό τρόπο. Σε ένα τέτοιο περιβάλλον μπορούν οι κάτοικοι της περιοχής να επενδύσουν και να δημιουργήσουν συνθήκες ανάπτυξης και προκοπής, που θα τις κληροδοτήσουμε στα παιδιά μας, όπως και τις λίμνες με καθαρά νερά, όπως τις γνώρισαν οι πατεράδες μας.

Γιάννης Λιάσης
Δήμαρχος Αμυνταίου

ΑΓΡΟΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΗΣ ΒΕΓΟΡΙΤΙΔΑΣ

Η αναπτυξιακή προσπάθεια που πραγματοποιήθηκε στην περιοχή της Βεγορίτιδας τις προηγούμενες δεκαετίες, δυστυχώς, ακολούθησε τις στρεβλώσεις που υπάρχουν σε όλη τη χώρα σε ότι αφορά στην εκμετάλλευση των φυσικών πλουτοπαραγωγικών πόρων, αλλά και τις αγροτικές εκμεταλλεύσεις. Οι στρεβλώσεις αυτές σε ότι αφορά τον υδροφόρο ορίζοντα της περιοχής και τη λίμνη Βεγορίτιδα συνοψίζονται στην υπερεκμετάλλευση των υδάτινων πόρων για τις ανάγκες των εργοστασίων παραγωγής ενέργειας της ΔΕΗ, την ανεξέλεγκτη διάθεση των αστικών και βιομηχανικών αποβλήτων με κύριο αποδέκτη τη Βεγορίτιδα και τις άλλες λίμνες της περιοχής και την εντατική γεωργία.

Σήμερα καταβάλλουμε μία μεγάλη προσπάθεια, που είναι σε πλήρη εξέλιξη, να απαλύνουμε τις πληγές που δημιούργησε η ανθρώπινη δραστηριότητα στη φύση, προβάλλοντας ένα άλλο μοντέλο ανάπτυξης: την αειφορική ή βιώσιμη ανάπτυξη. Βασικοί άξονες της προσπάθειάς μας είναι η προστασία και ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής, η βελτίωση του επιπέδου ζωής των κατοίκων, η συγκράτηση του πληθυσμού στην ύπαιθρο, η αύξηση της απασχόλησης και η βελτίωση της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων.

Η προσπάθεια αυτή κινείται αναγκαστικά σε διάφορα επίπεδα και τομείς. Έτσι σε συνδυασμό με το γεγονός ότι η ΔΕΗ έχει σταματήσει εδώ και χρόνια να αντλεί τα νερά της Βεγορίτιδας, ένας στόχος είναι η βελτίωση των ποιοτικών χαρακτηριστικών της λίμνης και του υδροφόρου ορίζοντα. Ο βιολογικός καθαρισμός του Αμυνταίου ήδη κατασκευάζεται και θα εξυπηρετήσει τις ανάγκες του

Αμυνταίου, του Ξινού Νερού και των Πετρών, ενώ έχουμε εξασφαλίσει τη χρηματοδότηση του βιολογικού καθαρισμού του Μανιακίου. Το αίτημά μας για κατασκευή βιολογικού καθαρισμού στο Φιλώ-

ρίτιδας από την πλευρά του Νομού Φλώρινας σχεδόν στο σύνολό του.

Οι εντατικές αγροτικές εκμεταλλεύσεις της περιοχής παραμένουν ένα σημαντικό πρόβλημα για

στη μοίρα τους για δεκαετίες από την Πολιτεία, θα ήταν το τελειωτικό χτύπημα γι' αυτούς οι κάθε είδους περιορισμοί που θα συρρικνώσουν το αγροτικό εισόδημα.

Στη βάση αυτή στηρίζονται τα

ους άξονες:

I) τη διαχείριση του φυσικού χώρου, του αγροτικού τοπίου και της βιοποικιλότητας,

II) τη μείωση, κατά 25 – 30%, της καταπόνησης του αρδευτικού νερού,

III) τη διαχείριση των υπολειμμάτων των καλλιεργειών και

IV) την εφαρμογή συστημάτων ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας.

Εκτός αυτών σχεδιάζουμε τη σύσταση φορέα για την επιστημονική υποστήριξη των αγροτών και τον έλεγχο της εφαρμογής των αγροπεριβαλλοντικών προγραμμάτων, έτσι ώστε να υπάρξει μείωση του κόστους παραγωγής των αγροτικών προϊόντων, δημιουργία υπεραξίας από την παραγωγή ποιοτικότερων προϊόντων και φυσικά περιβαλλοντική προστασία των λιμνών της περιοχής και ειδικά της Βεγορίτιδας.

Δώσαμε ένα μεγάλο αγώνα και πετύχαμε την εξασφάλιση των πόρων (10,3 εκ. ευρώ) για την υλοποίηση των αγροπεριβαλλοντικών προγραμμάτων και αναμένουμε άμεσα την έκδοση των Υπουργικών Αποφάσεων για τον καθορισμό του τρόπου εφαρμογής τους από την αρμόδια διεύθυνση της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Φλώρινας. Με την υλοποίησή τους, που θα ξεκινήσει άμεσα, θα βελτιωθούν τα ποιοτικά χαρακτηριστικά των νερών, θα εξαλειφθούν τα φαινόμενα ευτροφισμού και θα επανέλθει η λίμνη στο υψόμετρο των 515,5 μέτρων από την επιφάνεια της θάλασσας. Με την εξέλιξη αυτή η αγροτική ανάπτυξη θα μπορεί να συμβαδίσει με την περιβαλλοντική προστασία, αλλά και την ανάπτυξη του εναλλακτικού τουρισμού, που είναι μονόδρομος για την περιοχή μας.

Γιάννης Στρατάκης
Νομάρχης Φλώρινας

τα, που θα εξυπηρετήσει τις ανάγκες και των υπόλοιπων Δημοτικών Διαμερισμάτων (Λεβαία, Αντιγονεία, Πελαργός) του Δήμου Φιλώτα έχει εγκριθεί από το Περιφερειακό Συμβούλιο Δυτικής Μακεδονίας και έχουν δρομολογηθεί εξελίξεις για την ένταξη του έργου. Με την κατασκευή και τη λειτουργία των έργων αυτών, θα λυθεί οριστικά το πρόβλημα των αστικών λιμμάτων στην περιοχή της Βεγο-

την υποβάθμιση της Βεγορίτιδας, αφού επηρεάζουν αρνητικά, τόσο τα ποσοτικά (αρδεύσεις) όσο και τα ποιοτικά (λιπάσματα και φυτοφάρμακα που καταλήγουν στον υδροφόρο) χαρακτηριστικά της λίμνης. Βέβαια, κατά καιρούς ακούγονται διάφορα για απαγορεύσεις, περιορισμούς κλπ. Η δική μας άποψη είναι ότι μόνο οι αγρότες δεν φταίνε για τη σημερινή κατάσταση! Ενώ είναι αφημένοι

αγροπεριβαλλοντικά προγράμματα, στοχεύοντας στη βελτίωση του επιπέδου ζωής των αγροτών και ταυτόχρονα στην προστασία του περιβάλλοντος. Μέσω των αγροπεριβαλλοντικών προγραμμάτων θα διατεθούν στους αγρότες της περιοχής 10.300.000 ευρώ, υπό μορφή επιδότησης, προκειμένου να καταρτιστούν σχέδια περιβαλλοντικής διαχείρισης για κάθε αγροτική εκμετάλλευση, με κύρι-